

Plejeplan
for
Glumsø-Bavelse-Næsby Kirkegårde

Indholdsfortegnelse.

Indledning.....	4
Elementoversigt sorteret efter plejeniveau	5
Forklaring til Elementoversigt	6
Tre forskellige Udtryk	6
Grønne elementer	7
Enårige blomster:.....	8
Roser.....	9
Stauder og bunddække	10
Prydplæner.....	11
Græsplæner.....	12
Gravstedshække.....	13
Prydhække	14
Klippede hække	15
Klippet pur.....	16
Fritvoksende hække.....	17
Busket.....	18
Bunddækkende buske	19
Fuld kronede træer.....	20
Grå elementer	21
Faste belægninger.....	22
Løse belægninger.....	23
Fladedækning	24
Stenkanter:.....	25
Trapper og ramper	26
Terrænmure	27
Mure, portaler og andre bygværker	28
Monumenter	29
Gravminder.....	30
Bevaringsværdige gravminder.....	31
Inventar.....	32
Sammensatte elementer	33
Individuelle gravsteder i brug.....	34
Ledige individuelle gravsteder	35

Glumsø-Bavelse-Næsby kirkegårde

Gravsteder med bevaringsværdige gravminder	36
Særlige anlæg	37
Gravanlæg med individuelle gravsteder	38
Urnegravsteder i græs med stående sten:	39
Urnegravsteder i plæne med plænesten:	40
Urnegravsteder i anonym fællesgrav	41
Generelle opgaver.....	412
Tømning af affaldskurve, indsamling af visne buketter mv.	43
Fjernelse af affald.....	44
Fjernelse af nedfaldent løv	45
Vintertjeneste.....	46

Glumsø-Bavelse-Næsby kirkegårde

Indledning

Du sidder med Plejeplanen for Glumsø-Bavelse-Næsby Kirkegårde i hånden.

Plejeplanen skal fungere som bindeleddet mellem den overordnede målsætning og det daglige arbejde på kirkegården. Dermed bliver der en klar sammenhæng imellem menighedsrådet og kirkegårdsudvalgets mål for kirkegårdens udtryk og gartnerens daglige arbejde.

Plejeplanen skal give svar på tre centrale spørgsmål:

- Hvad har vi?
- Hvad vil vi?
- Hvordan gør vi?

At der bliver indført en plejeplan, behøver ikke at være lig med at nytænke den måde kirkegården ser ud på, eller den måde der arbejdes på – Det skal mere ses som en systematisering og nedskrivning af det vi allerede har og gør på kirkegården.

Plejeplanen kan også være et værktøj til, at bevare viden om praksis på kirkegården, når erfarne medarbejdere aftræder.

Det er målet at plejeplanen skal være et værktøj vi kan bruge, når der opstår tvivl om hvordan noget skal gøres, på hvilket niveau ting skal gøres eller hvad målsætningen er for et bestemt område. Det der står i plejeplanen skal være så lig virkeligheden som muligt, så de ting der afviger væsentlig fra den nuværende praksis, skal rettes til, således at plejeplanen afspejler virkeligheden og ikke bliver en stak papirer der samler støv på reolen.

Det er derfor vigtigt at I medarbejdere jævnligt kommer med tilbagemeldinger på brugen af denne.

Glumsø marts 2021

Glumsø-Bavelse-Næsby kirkegårde

Elementoversigt sorteret efter plejeniveau

			
Arealtype	Haveudtryk	Parkudtryk	Naturudtryk
Blomster	Enårige blomster (stedmoder-begonier-juletulipaner-løg)		
		Roser	
		Stauder og bunddække	
Græs	Prydplæner		
		Græsplæner (Øvrige græsplæner)	
Hække og klippet pur	Gravstedshække		
	Prydhække (ved gravsteder)		
		Klippede hække (i skel)	
	Klippet pur (I egelunden)		
Buske		Busket	
		Bunddækkende buske	
Træer		Fuld kronede træer	Levende hegn
Vand	Bassin		
Belægninger	Faste belægninger		
	Løse belægninger		
	Fladedækning		
	Stenkanter / stålskanter		
Bygværker	Trapper og ramper		
	Terrænmure		
	Mure og andre bygværker		
Terræn-inventar	Monumenter		
	Gravminder		
	Bevaringsværdige gravminder		
	Inventar		
Gravsteds-elementer	Individuelle gravsteder i brug		
		Ledige individuelle gravsteder	
	Gravsteder med bevaringsværdige gravminder		

Glumsø-Bavelse-Næsby kirkegårde

Forklaring til Elementoversigt

De grønfarvede celler angiver hvilket præg elementet kan have helt overordnet.

For eksempel kan **græsplæne** have både havepræg eller parkpræg afhængigt af hvorledes man fortolker tilstandskravene og hvor intensivt man plejer sine plæner.

Den grønne farve i cellerne viser hvor på ”skalaen” elementet kan høre til. Altså kan **græsplæne** både have havepræg og parkpræg.

Efterfølgende er der, ved nogle af elementerne en tekst i **(parentes)** denne beskriver et eksempel på hvor elementet forefindes på vores kirkegård.

Tre forskellige Udtryk

Der skelnes i plejeplanen imellem tre forskellige plejeniveauer, de kaldes haveudtryk, parkudtryk og naturudtryk, nogle steder også benævnt havepræg, parkpræg og naturpræg.

Haveudtryk beskriver det højeste plejeniveau, med en intensiv plejeindsats og naturudtryk det mest ekstensivt plejede. Hvilket plejeniveau et element placeres under, har med andre ord indflydelse på, hvor meget det skal plejes. For at sætte et billede på det, kan man sige at en golfplæne skal plejes meget og derfor er haveudtryk, imens en blomstereng næsten passer sig selv, og derfor har naturudtryk.

Glumsø-Bavelse-Næsby kirkegårde

Grønne elementer

Blomster

Grønne elementer

Enårige blomster:

Enårige blomster er planter, som ryddes efter blomstring. Der skelnes mellem forårs-, sommer- og efterårsblomster. Plejen sigter mod, at planterne kan opleves både på afstand og tæt på, hvor den enkelte plantes blomstring, farve og duft opleves. Enårige blomster anvendes i bede og kummer i forbindelse med fællesmonumenter, ved indgangen og andre steder på kirkegården.

Tilstandskrav

- Planterne fremtræder sunde og i god vækst.
- Arter og sorter optræder i overensstemmelse med deres karakter.
- Manglende og døde planter må ikke forekomme.
- Visne blomster, gamle stængler og frøstande må ikke skæmme helheden.
- Rodukrudt må ikke forekomme.
- Frøukrudt må ikke sætte frø.
- Den synlige jord skal være løs og uden skorpe.

Standard pleje	Vejledende gange pr. år
Grundig vanding (20 mm) ved etablering.	1 gang
Vanding i 3 uger efter plantning	Efter behov
Lugning	Efter behov
Blomster fjernes	Forårsblomster fjernes inden 5. juni. Sommerblomster fjernes inden afblomstring.

Ekstra plejeopgaver

Afpudsning af visne blomster og blade af hensyn til fremtoning og remontering.

Etableringspleje

- Jorden kultiveres til porøst og bekvemt plantebed i 20 cm dybde.
- Jorden gødes inden plantning med NPK 14-3-18 eller lignende og langtidsvirkende gødning.
- Kontrol af plantekvalitet.

Plejetips

- Vælg arter og sorter, som er tolerante overfor tørke og fugtigt vejr, og som ikke har behov for opbinding og afpudsning.
- Indkøb sunde og veludviklede planter.

Bemærkninger

Til enårige blomster regnes også løg og knolde.

Blomster

Grønne elementer

Roser:

Roser anvendes på kirkegårdens parkarealer.
Plejen sigter mod at rosernes blomsterpragt og frodighed kan opleves som en del af helheden.

Tilstandskrav

- Roserne fremtræder sunde, i god vækst og med rig blomstring.
- Visne blomster skæmmer ikke helheden.
- Ved vækstsæsonens begyndelse bryder årsskud fra grene i lav højde.
- Vildskud forekommer ikke.
- Rodukrudt må ikke forekomme.
- Frøukrudt må ikke sætte frø.
- Afskårne grene og stængler må ikke forekomme i væsentlig grad.

Standard pleje

- Beskæring 10-15 cm over jordoverfladen i perioden uge 13-17.
- Gødskning med NPK 14-3-18 eller lignende i marts-april.
- Lugning.
- Fjernelse af vildskud.
- Ingen skadedyrs og sygdomsbekæmpelse

Vejledende gange pr. år

- 1 gang
- 1 gang
- Efter behov
- Efter behov

Ekstra plejeopgaver

- Efterplantning og fornyelse af udlevede planter.

Etableringspleje

- Kontrol af plantekvalitet.
- Omhyggelig kultivering af jorden.

Plejetips

- Beskæring som foreskrevet for sorten.

Bemærkninger

- Ved omplantning og fornyelse udskiftes jorden for at undgå ”rosentræthed”.

Stauder og bunddække:

Stauder og bunddække er flerårige urteagtige planter, der danner en tæt grøn og blomstrende bund. De anvendes for at opnå en æstetisk virkning med udgangspunkt i arternes forskellige blomstringstidspunkt, højde, farve, bladform og duft. Plejen sigter mod, at stauder bidrager til frodighed med et varieret, men harmonisk udtryk som et fladedække.

Tilstandskrav

Planterne fremtræder sunde og i god vækst.
Arter og sorter fremtræder i overensstemmelse med deres karakter og tilsigtede udtryk.
Visne blomster, gamle stængler og frøstande er klippet væk inden vækstsæsonens start.
Rodukrudt må ikke forekomme.
Frøukrudt må ikke sætte frø.
Udækket jord bør undgås.

Standard pleje	Vejledende gange pr. år
Nedklipping af visne blomster, stængler og frøstande – afhængig af art og sort.	1 gang sidst på vinteren
Omfangsbeskæring over/under jorden efter behov.	1 gang.
Lugning.	Efter behov.
Ekstra plejeopgaver	
Omplantning, deling og efterplantning.	
Vanding for at sikre overlevelse.	
Vinterdækning af sarte vækster.	
Etableringspleje	
Kontrol af plantekvalitet.	
Vanding og gødning.	
Plejetips	
Nedklipping foretages med stangklipper, så materialet neddeles i 5-10 cm lange stykker.	
Sammensæt plantningen af arter og sorter som har samme vækstkraft.	
Tæt plantning minimerer ukrudtsmængden.	
Tilpas plantevalg til dyrkningsstedet og undgå planter, der kræver støtte, deling eller vinterdækning.	
Undgå planter, som har en stor spredningsevne med frø, udløbere eller rodsrud.	
Bemærkninger	

Prydplæner:

Kirkegårdens prydplæner fremstår som grønne velklippede flader. Plejen sigter mod, at prydplænen fastholdes og udvikles som prydplæne. Målet er at kirkegårdens prydplæner fremstår som præcise, tætte og grønne flader uden større mængder ukrudt. Prydplæner anvendes, hvor vigtige områder ønskes markeret med et særligt udtryk. Det drejer sig om plæner med fælles urnegravsteder.

Tilstandskrav

Prydplænen fremstår altid som en grøn velklippet flade.
Prydplænen er tæt, sammenhængende og i god vækst.
Græsset er mellem 3 og 6 cm højt.
Der forekommer ikke afklip i klumper.
Der forekommer ikke kørespor eller anden mekanisk skade.
Der accepteres mindre indslag af anden flora.
Kanter er klippede mod andre elementer.
Afstukne kanter er jævne og regelmæssige, dog skarpe umiddelbart efter afstikning.
Prydplænen hæver sig ikke omkring faste elementer.

Standard pleje	Vejledende gange pr. år
Forårsklargøring ved at fjerne visne blade, grene og lignende.	1 gang
Inden vinter fjernes større samlinger af blade.	1 gang
Klipning inkl. opsamling af afklip.	24-32 gange
Efterklipning af frøstande.	Efter behov
Trimning mod gravsten og kanter.	3 gange
Afstikning af plænekanter.	2 gange
Gødskning.	2 gange – april og august
Vertikalskæring.	Efter behov og mulighed

Ekstra plejeopgaver

Eftersåning, topdressing, luftning og ukrudtsbekæmpelse.
--

Etableringspleje

Plejetips

Mængde af gødning afpasses jordbundsforhold og græstype.
Spredning af aggressive ukrudtsarter som mælkebøtter begrænses ved klipping og opsamling af klip.

Bemærkninger

Græsplæner:

Kirkegårdens græsplæner fremstår som klippede grønne flader. Plejen sigter mod, at græsplænen fastholdes og udvikles som græsplæne. Målet er at kirkegårdens græsplæner fremtræder med en sammenhængende græsflade, hvor ukrudt kan forekomme og afklip kan forekomme i mindre omfang. Græsplæner anvendes på parkarealer og på ledige eller nedlagte gravstedsområder.

Tilstandskrav

Græsplænen fremstår som en grøn klippet flade.
Græsplænen er tæt, sammenhængende og i vækst. Små pletter med mindre god tæthed og vækst accepteres.
Græsset er mellem 4 og 8 cm højt.
Der kan i begrænset omfang forekomme afklip i klumper.
Der kan forekomme kørespor eller anden mekanisk skade.
Der accepteres et vist indslag af anden flora.
Kanter er afklippede mod andre elementer.
Afstukne kanter er jævne, dog skarpe umiddelbart efter afstikning.

Standard pleje	Vejledende gange pr. år
Forårsklargøring ved at fjerne visne blade, grene og lign.	1 gang
Inden vinter fjernes større samlinger af blade.	1 gang
Klipning.	17 – 20 gange
Efterklipning af frøstandere.	Efter behov
Afstikning af kanter.	1 gang
Gødskning	1 gange – april
Ekstra plejeopgaver	
Eftersåning, topdressing, luftning og ukrudtsbekæmpelse.	Efter behov
Etableringspleje	

Plejetips

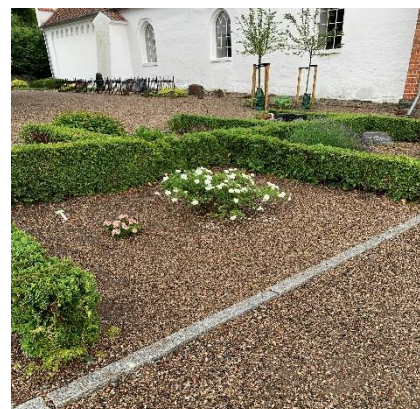
Mængde af gødning afpasses jordbundsforhold og græstype.
Spredning af aggressive ukrudtsarter som mælkebøtter begrænses ved klipping og opsamling af klip.

Bemærkninger

Træer må ikke beskadiges under græsklipning.
--

Gravstedshække:

Gravstedshække er lave hække klippet i præcise former, der afgrænser og indrammer det enkelte gravsted og inddeler gravanlægget i individuelle gravsteder. Plejen sigter mod, at gravstedshækkene fastholdes og udvikles som sammenhængende, ensartet indhegning af gravstederne. Gravstedshække anvendes i visse gravanlæg med individuelle gravsteder.

Tilstandskrav

Gravstedshække fremtræder sunde og i vækst.

Gravstedshække er tætte og grønne.

Efter klipping fremtræder gravstedshækkene med de foreskrevne dimensioner. Hækkens bund er mindst lige så bred som dens top.

Hækkens form må efter klipping ikke afvige med mere end +/- 3 cm på 3 lbm på flade og sider.

Uregelmæssigheder i hækforløbet f.eks. som følge af sætninger forekommer normalt ikke i længere perioder. Gravstedshækken er jævn, sammenhængende og uden større huller i løvdækket.

Afklip forekommer ikke.

Træer og buske af andre arter forekommer ikke.

Skæmmende ukrudt forekommer ikke i gravstedshækken.

Hvor gravstedshække støder op til græs holdes en fri kant på et skuffejerns bredde.

Standard pleje	Vejledende gange pr. år
Klipning	August-september
Fjernelse af vedagtig opvækst af fremmede arter.	1 gang
Lugning.	Efter behov
Opretning af sætninger.	Efter behov
Udskiftning af hækplanter.	Efter behov

Ekstra plejeopgaver

Fornyelse og opretningsbeskæring for at genskabe størrelse og udtryk.

Etableringspleje

Kontrol af plantekvalitet.

Kultivering og klargøring af jorden. Der gødes og vandes de første år efter behov.

Klipning/beskæring som fremmer forgrening.

Plejetips

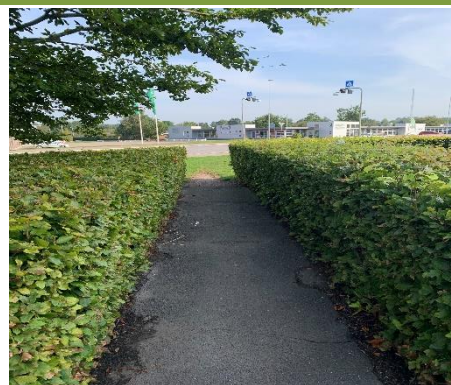
Fremmede arter fjernes med rod for at undgå rods kud.

Lugning kan gøres i forbindelse med lugning af gravsteder.

Bemærkninger

Prydhække:

Prydhække er ensartede hække klippet i præcise former, der afgrænser og indrammer. Plejen sigter mod at elementet fastholdes og udvikles som prydhæk. Målet er at hækken fremstår meget præcist og ensartet som et særligt arkitektonisk element. Prydhække anvendes i gravanlæg eller haverum, hvor der ønskes et særligt udtryk.

Tilstandskrav

Prydhække fremtræder sunde og i vækst.
I løvfældende hække, hvor stammerne ses i perioder, er de enkelte planter i hækken jævnbrydige.
Prydhække er tætte og grønne, dog ikke lige efter klipning og i vinterperioden, når de er løvfældende.
Hækkens løv dækker top og sider helt ned til jorden og er uden huller.
Hækken går ikke ind i stier og vejes frirumsprofiler.
Efter klipning fremtræder prydhække præcist med den foreskrevne højde og bredde.
Hækkens form må efter klipning ikke afvige med mere end +/- 3 cm på 3 lbm på flade og sider.
Afklip kan forekomme.
Træer og buske af andre arter forekommer ikke.
Skæmmende ukrudt forekommer ikke i prydhækken.
Hvor prydhække støder op til græs holdes en fri kant på et skuffejerns bredde.

Standard pleje	Vejledende gange pr. år
Klipning.	1-2 gange afhængig af art
Fjernelse af vedagtig opvækst af fremmede arter.	1 gang
Lugning.	Efter behov
Opretning af sætninger.	Efter behov
Udskiftning af hækplanter.	Efter behov

Ekstra plejeopgaver

Fornyelse og opretningsbeskæring for at genskabe størrelse og udtryk.

Etableringspleje

Kontrol af plantekvalitet.
Kultivering og klargøring af jorden. Der gødes og vandes de første år efter behov.
Klipning/beskæring som fremmer forgrening samt ligeværdighed og regelmæssig stammeudvikling.

Plejetips

Fremmede arter fjernes med rod for at undgå rods kud.
Lugning kan gøres i forbindelse med lugning af tilstødende elementer.
Mulighed for fornyelse- og opretningsbeskæring afhænger af art. Nogle planter skyder lettere fra gammelt ved.
Godt plantemateriale med god forgrening bør anvendes, frem for planter med stor vækstkraft.

Bemærkninger

Klippede hække:

Klippede hække er linjeformede plantninger af klippede vedplanter. Plejen sigter mod, at hækken fastholdes og udvikles på en hensigtsmæssig måde i forhold til intentioner og formål. Målet er at hækken fremstår præcist og ensartet som en grøn væg. Klippede hække anvendes til opdeling mellem afdelinger og i skel til indramning af kirkegården.

Tilstandskrav

Hækkene fremtræder sunde og i vækst.
I løvfældende hække, hvor stammerne ses i perioder, er de enkelte planter i hækken jævnyrdige.
Hækkene er tætte og grønne, dog ikke lige efter klipping og i vinterperioden, når de er løvfældende.
Hækkens løv dækker den væsentligste del af top og sider.
Hækkene går ikke ind i stier og vejes frirumsprofiler.
Efter klipping fremtræder hækkene med den foreskrevne højde og bredde.
Hækkens form må efter klipping ikke afvige med mere end +/- 5 cm på 3 lbm på flade og sider.
Afklip kan forekomme.
Træer og buske af andre arter forekommer ikke i nævneværdig grad.
Skæmmende ukrudt forekommer ikke i nævneværdig grad.
Hvor hække støder op til græs holdes en fri kant på et skuffejerns bredde.

Standard pleje	Vejledende gange pr. år
Klipning.	1 gang afhængig af art
Fjernelse af vedagtig opvækst af fremmede arter.	1 gang
Lugning.	Efter behov
Udskiftning af hækplanter.	Efter behov

Ekstra plejeopgaver

Fornyelse og opretningsbeskæring for at genskabe størrelse og udtryk.

Etableringspleje

Kontrol af plantekvalitet.
Kultivering og klargøring af jorden. Der gødes og vandes de første år efter behov.
Klipning/beskæring som fremmer forgrening samt ligeværdighed og regelmæssig stammeudvikling.

Plejetips

Fremmede arter fjernes med rod for at undgå rods kud.
Lugning kan gøres i forbindelse med lugning af tilstødende elementer.
Mulighed for fornyelse- og opretningsbeskæring afhænger af art. Nogle planter skyder lettere fra gammelt ved.
Godt plantemateriale med god forgrening bør anvendes, frem for planter med stor vækstkraft.

Bemærkninger

Klippet pur:

Klippet pur er en ensartet plantning af klippede, fladedækkende hækplanter af en art. Plejen sigter mod at elementet fastholdes og udvikles som pur. Målet er, at purret er ensartet, tæt og dækkende, og at det fremstår præcist og med en skarp form. Det klippede pur finder anvendelse i områder med have- og parkudtryk på flader, som er en del af kirkegårdens parkareal.

Tilstandskrav

Pur fremtræder sund og i vækst.
Purret er tæt og grønt uden huller i overfladen.
Hækkens løv dækker den væsentligste del af top og sider.
Purret går ikke ind i stier og vejes frirumsprofiler.
Efter klipping fremtræder purret præcist og med den foreskrevne højde og bredde.
Hækkens form må efter klipping ikke afvige med mere end +/- 3 cm på 3 lbm på flade og sider.
Afklip forekommer ikke.
Træer og buske af andre arter forekommer ikke i nævneværdig grad.
Skæmmende ukrudt forekommer ikke i purret i nævneværdig grad.

Standard pleje	Vejledende gange pr. år
Klipning.	1 gang i august/september
Fjernelse af vedagtig opvækst af fremmede arter.	1 gang
Lugning.	Efter behov
Udskiftning af planter.	Efter behov

Ekstra plejeopgaver

Fornyelse og opretningsbeskæring for at genskabe størrelse og udtryk.

Etableringspleje

Kontrol af plantekvalitet.
Kultivering og klargøring af jorden. Gødning og vanding.
Klipning/beskæring som fremmer forgrening samt ligeværdighed og regelmæssig stammeudvikling.

Plejetips

Fremmede arter fjernes med rod for at undgå rods kud.
Lugning kan gøres i forbindelse med lugning af tilstødende elementer.
Mulighed for fornyelse- og opretningsbeskæring afhænger af art. Nogle planter skyder lettere fra gammelt ved.
Godt plantemateriale med god forgrening bør anvendes i kanten. Inde i purret er forgrening fra bunden ikke afgørende. Der bør vælges planter med god forgrening frem for stor vækstkraft.

Bemærkninger

Fritvoksende hække:

Fritvoksende hække er plantninger af buske, som fremtræder ligeværdige. Plejen sigter mod at elementet fastholdes og udvikles som en samlet beplantning.

Målet er, at den fritvoksende hæk fremtræder med frodighed i vækst og blomstring. Den fritvoksende hæk opleves på afstand og anvendes, hvor der er god plads. Hækken danner og adskiller rum samt afgrænser arealer.

Fritvoksende hække anvendes på fælles kollektive gravanlæg.

Tilstandskrav

Den fritvoksende hæk er veludviklet og i god vækst.
Arter og sorter fremtræder i overensstemmelse med deres karakter.
Den fritvoksende hæk fremtræder uden synlige tegn på beskæring, idet buskens vækstform respekteres.
Den fritvoksende hæk har en rig blomstring i forhold til art og sort.
Den fritvoksende hæk går ikke væsentligt ind i stier og vejes fritrumsprofiler..
Træer og buske af ikke ønskede arter forekommer ikke.
Ukrudt forekommer ikke efter lugning.
Etableret vedagtigt ukrudt forekommer ikke.
Kanter mod andre elementer afsluttes naturligt og i harmoni med elementets karakter.

Standard pleje	Vejledende gange pr. år
Beskæring af hensyn til blomstring, vækstform, størrelse, foryngelse og ensartethed.	0-1 gang
Lugning.	Efter behov
Ekstra plejeopgaver	
Vanding og gødskning efter behov.	
Beskæring af hensyn til naboelementer.	
Etableringspleje	
Kontrol af plantekvalitet.	
Kultivering og klargøring af plantebed. Gødning og vanding.	
Beskæring af hensyn til hensigtsmæssig udvikling.	
Evt. efterplantning.	

Plejetips

Bunddække eller fladedækning begrænser uønsket opvækst.
Potentil beskæres ved at fjerne ældre grene fra bunden i marts-april.

Bemærkninger

Busket:

Busketter er plantninger af buske, som fremtræder ligeværdige. Der lægges vægt på den samlede beplantnings fremtræden. Plejen sigter mod, at elementet fastholdes og udvikles som busket. Målet er at buskettet fremtræder med frodighed i vækst og blomstring og uden huller. Busketter danner og adskiller rum og afgrænser arealer. Busketter finder anvendelse på parkarealerne og opleves primært på afstand. Buskettet er ikke tilgængeligt. Busketter anvendes omkring urneafdelinger.

Tilstandskrav

Buskettet udgør en dekorativ plantning af flere forskellige buske.
Buskettet er veludviklet og i god vækst.
Arter og sorter fremtræder i overensstemmelse med deres karakter.
Buskettet fremtræder uden synlige tegn på beskæring, idet buskens vækstform respekteres.
Buskettet har en rig blomstring i forhold til art og sort.
Buskettet går ikke væsentligt ind i stier og vejes fritrumsprofiler.
Træer og buske af fremmede arter forekommer ikke efter lugning.
Ukrudt forekommer ikke efter lugning.
Kanter mod andre elementer afsluttes naturligt og i harmoni med elementets karakter.

Standard pleje	Vejledende gange pr. år
Beskæring af hensyn til blomstring, vækstform, størrelse og foryngelse.	1 gang
Beskæring af hensyn til færdsel og oversigtsforhold.	1 gang
Lugning.	Efter behov

Ekstra plejeopgaver

Vanding og gødning efter behov.
Beskæring af hensyn til naboelementer.

Etableringspleje

Kontrol af plantekvalitet.
Kultivering og klargøring af plantebed.
Vanding, gødskning og efterplantning.

Plejetips

Bunddække eller barkflis begrænser uønsket vegetation.
Der må ikke forekomme rodukrudt inden etablering.

Bunddækkende buske:

Bunddækkende buske er plantninger af buske, som fremtræder ligeværdige og som et tæt plantedække. Der anvendes en eller få arter og der lægges vægt på den samlede beplantnings ensartede fremtræden. Plejen sigter mod, at elementet fastholdes og udvikles som bunddækkende buske med frodighed i væksten og uden huller. Bunddækkende buske finder anvendelse på gravarealer og på parkarealer. Bunddækkende buske anvendes f.eks. i urnegården og langs hæk mod kirkestien.

Tilstandskrav

Bunddækkende buske er veludviklede og i god vækst.

Arter og sorter fremtræder i overensstemmelse med deres karakter.

Bunddækkende buske fremtræder uden synlige tegn på beskæring, idet planternes vækstform respekteres.

Bunddækkende buske går ikke væsentligt ind i stier og vejes fritrumsprofiler.

Træer og buske af fremmede arter forekommer ikke efter lugning.

Ukrudt forekommer ikke efter lugning.

Kanter mod andre elementer afsluttes naturligt og i harmoni med elementets karakter.

Standard pleje

Beskæring af hensyn til blomstring, vækstform, størrelse og jorddække.

Lugning.

Vejledende gange pr. år

1 gang

Efter behov

Ekstra plejeopgaver

Vanding og gødning efter behov.

Beskæring af hensyn til naboelementer.

Etableringspleje

Kontrol af plantekvalitet.

Kultivering og klargøring af plantebed.

Vanding, gødskning og efterplantning.

Beskæring af hensyn til hensigtsmæssig udvikling

Plejetips

Der vælges arter med udbredt vækstform.

Planteafstanden tilpasses ønsket om hurtig dækning af jorden.

Barkflis/vedflis/cacaoflis eller grus begrænser uønsket vegetation i etableringsfasen.

Der må ikke forekomme rod ukrudt inden etablering.

Bemærkninger

Buskenes udbredelse styres således, at naboelementer fx hække og gravminder fritholdes.

Fuldkronede træer:

Fuldkronede træer er træer, der får lov til at udvikle en naturlig kroneopbygning, som er karakteristisk for art og sort. Plejen sigter mod, at elementet fastholdes og udvikles som sunde fuldkronede træer. Beskæring foretages for at sikre fritrumsprofiler og tilgodese sikkerheden.

Fuldkronede træer giver karakter, skaber rum samt skaber læ og skygge. Fuldkronede træer anvendes på kirkegårdens parkarealer og i større gravanlæg, hvor pladsen tillader det. Fuldkronede træer kan anvendes solitært eller i række, alleer og grupper, hvor der er god plads.

Tilstandskrav	
Fuldkronede træer er veludviklede og i god vækst.	
Fuldkronede træer har et for art og sort karakteristisk udtryk.	
Fuldkronede træer ser normalt ikke beskårne ud.	
Kronen udgør normalt 2/3 af træets højde. Enkeltstammede træer har en gennemgående stamme, som først forgrenes i en højde, hvor det er hensigtsmæssigt i forhold til ønsket fritrumsprofil.	
Fuldkronede træer går ikke væsentligt ind over stier og vejes fritrumsprofiler.	
Forveddede vanris forekommer ikke på den nedre del af stammen.	
Standard pleje	Vejledende gange pr. år
Vanris på stammen nedre dele fjernes.	1-2 gange.
Fritrumsbeskæring.	1-3 års mellemrum
Opbygningsbeskæring af hensyn til kroneudvikling.	1 gang
Eftersyn af om træerne udvikler sig på en for arten hensigtsmæssig måde uden afvigende kroneform, krydsende grene mm.	1 gang
Ekstra plejeopgaver	
Observation for svampeangreb, råd og døde grene.	
Beskæring af syge og døde partier og vurdering af træernes sikkerhedsmæssige tilstand.	
Ekstern kontrol af træernes sikkerhedsmæssige tilstand hvert tredje år.	
Etableringspleje	
Kontrol af plantekvalitet.	
Vanding, gødning, lugning og kultivering omkring stammebasis.	
Opbygningsbeskæring af hensyn til ønsket kroneudvikling.	
Opbinding fjernes efter 3 vækstsæsoner.	
Evt. efterplantning.	
Plejetips	
Korrekt udvikling kræver regelmæssigt udførte beskæringsindgreb af begrænset omfang.	
Plejen tilpasses træets alder dvs. om træet er et ungt, et modent eller et gammelt træ.	
Bemærkninger	
Hvis kravene til kronens frihøjde ikke opfyldes under etableringen, kan det være svært at rette op på senere, der må gerne være fodposer ved ældre træer.	

Grå elementer

Faste belægninger:

En fast belægning er en opbygget befæstelse med fast overflade af fx asfalt, cement- eller chaussésten. Vedligeholdelsen sigter mod at den faste belægning fastholdes æstetisk og funktionelt, herunder, at det er en sikker og behagelig overflade, også for gangbesværede. Vedligeholdelsen sikrer, at ødelagte eller manglende materialer erstattes og ujævnheder oprettes. Faste belægninger anvendes til færdsel, ophold og kan bidrage som et forskønnende element. Faste belægninger anvendes, hvor der stilles krav om holdbarhed eller komfort.

Tilstandskrav

Alle fuger er fyldte og tætte.

Opspring/stenspring mellem 2 sten/fliser er højst 5 mm.

Belægningen er uden vandsamlende lunger.

På færdselsarealer er gangbesværede tilgodeset.

Rodkrudt forekommer ikke.

Krav afhængig af udtryk	Haveudtryk	Parkudtryk
Overfladens jævnhed	2 cm på 3 meter	3 cm på 3 meter
Fremtræden af sten, fliser eller overflade	Kun ubetydelige revner og forvittringer.	Enkelte revner og forvittringer
Belægningens kanter	Står ofte skarpt	Kan stå lidt uskarpt
Ukrudt på overfladen udgør	Under 1 %	Under 5 %

Standard vedligeholdelse

Ukrudtsbekæmpelse V/ Gasbrænding

Reparation/forsegling af revner og huller.

Supplering af fugemateriale.

Vejledende gange pr. år

6-10 gange

Efter behov

Efter behov.

Ekstra vedligeholdelse

Opretning for at overholde krav til jævnhed.

Renovering.

Vedligeholdelsestips

Bemærkninger

Belægningens tilstand skal så vidt muligt tilgodeses kirkeministeriets tilgængelighedskrav. Se nærmere på <http://tilgaengelighed.km.dk/>

Løse belægninger:

En løs belægning er en opbygget befæstelse, hvor løst materiale f.eks. perlesten, grus, Slotsgrus, stenmel mv. danner en overflade. Der anvendes ikke skærver på kirkegården. Vedligeholdelsen sigter mod, at den løse belægning har en passende fremtræden i forhold til det aktuelle udtryk i anlægget, og at den er en behagelig overflade at færdes på. Vedligeholdelsen sikrer, at belægningen er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand. Manglende materialer tilføjes og ujævnheder oprettes, så belægningen bevarer sin funktionalitet. Løse belægninger anvendes på gangarealer og opholdspladser.

Tilstandskrav

Evt. toplag skal være jævnt fordelt.

Overfladen er uden vandsamlende lunger.

Imødekommer gangbesværede på færdselsarealer.

Rodkrudt forekommer ikke.

Krav afhængig af udtryk	Haveudtryk	Parkudtryk
Overfladens jævnhed	Oftest nyrevet, jævn og fri for ukrudt.	Jævn og nogenlunde fri for ukrudt.
Evt. toplags tykkelse	Mellem 1 og 2 cm.	Mellem 1 og 3 cm
Belægningens kanter	Står skarpt	Kan stå lidt uskarpt
Ukrudt på overfladen udgør	Under 1 %	Under 5 %

Standard vedligeholdelse

Ukrudtsbekæmpelse V/ Gasbrænding

Rivning. Der rives i 2-3 cm dybde (dybde af løs belægning + 1 cm)

Udlægning af supplerende toplag.

Fjernelse af fremmede sten.

Vejledende gange pr. år

6-8 gange

Haveudtryk: 10-45 gange
Parkudtryk: 5-20 gange

Efter behov

1 gang

Ekstra vedligeholdelse

Opretning for at overholde krav til jævnhed mv.

Efterfyldning af huller.

Vedligeholdelsestips

Belægningstyper, hvor toplag og bærelag består af samme materiale giver større frihed i valg af driftsmetode, da der ikke er risiko for at trække generende materiale fra bærelaget op i toplaget.

Det er vigtigt at vælge redskaber, som passer til den aktuelle belægningstype, således at skader undgås.

Bemærkninger

Tyke lag af løse materialer undgås.

Perlesten bruges også på individuelle gravsteder, men beskrives da som regel fladedække.

Belægningens tilstand skal så vidt muligt tilgodesee kirkeministeriets tilgængelighedskrav. Se nærmere på <http://tilgaengelighed.km.dk/>

Fladedækning:

En fladedækning består af løst materiale uden bærelag udlagt på jord for at dække en flade. Vedligeholdelsen sigter mod, at fladedækket fremstår dækkende og uden ukrudt i overensstemmelse med anlæggets karakter og aktuelle udtryk. Fladedække finder anvendelse i bede og under beplantninger, hvor færdsel ikke forekommer.

Tilstandskrav

Der er ikke huller i dækmaterialet.

Dækmaterialet forekommer jævnt.

Lagtykkelse er afstemt med dens funktion.

Kanter mod andre elementer svarer til det aktuelle plejeudtryk.

Rodukrudt forekommer ikke.

Krav afhængig af udtryk	Haveudtryk	Parkudtryk
Ukrudt på overfladen udgør	Under 1 %	Under 5 %

Standard vedligeholdelse

Ukrudtsbekæmpelse

Udlægning af supplerende toplag.

Vejledende gange pr. år

Haveudtryk: 5-10 gange
Parkudtryk: ca. 5 gange.

Efter behov

Ekstra vedligeholdelse

Rivning og opretning for at overholde krav til jævnhed mv.

Vedligeholdelsestips

Ukrudtsbekæmpelse så jord ikke blandes med fladedækket.

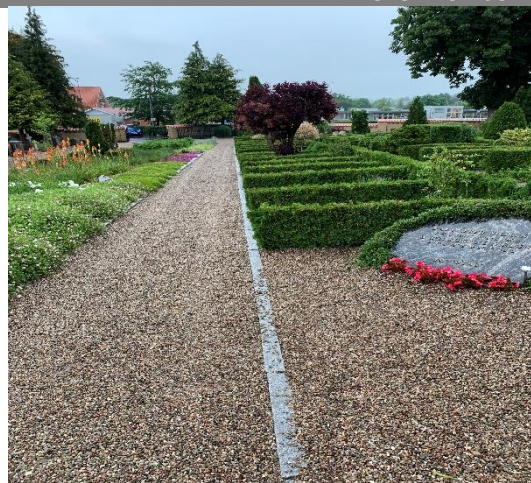
Bemærkninger

Dækmaterialet være flis, grus, cacaoflis, træ eller barkflis.

Stenkanter:

Stenkanter er smalle, langstrakte elementer af kant- eller belægningssten af natursten. Stålkanter er af fladstål. Vedligeholdelsen sigter mod, at kanten har en passende fremtræden i forhold til anlægget og det ønskede udtryk. Kanter finder anvendelse som afgrænsning af individuelle gravsteder, bede stier mv. Kantsten anvendes som dekorativt element, som ledelinjer i færdselsarealer eller for at optage eller skabe mindre terrænspring.

Tilstandskrav

Fuger er fyldte og tætte.

Rodukrudt forekommer ikke.

Hvor en kant støder op til en belægning accepteres samme mængde ukrudt i den langsgående fuge som på belægningen.

Krav afhængig af udtryk		Haveudtryk	Parkudtryk
Kanten fremstår		Jævn og oftest fri for ukrudt.	Jævn og nogenlunde fri for ukrudt.
Kantens jævnhed	Kløvet granit	25 mm gab på 3 meter	10 mm gab på 3 meter
	Øvrige materialer	5 mm gab på 3 meter	
Ukrudt i stødfugerne accepteres op til		5 %	10 %

Standard vedligeholdelse

Ukrudtsbekæmpelse V/ Gasbrænding

Supplering af fugemateriale.

Vejledende gange pr. år

6-8 gange

Efter behov

Ekstra vedligeholdelse

Opretning for at overholde krav til jævnhed.

Vedligeholdelsestips

Ved kanter af brosten mod græsplæne lettes plejen ved at opretholde en fri fuge mod græsset.

Bemærkninger

Trapper og ramper:

En trappe er et bygværk med trin i granit, betonsten eller andet i forbindelse med et terrænspring. En rampe er et bygværk med en skrånende flade i forbindelse med et terrænspring. Formålet med trapper og ramper er at regulere terrænspringet for at sikre adgang.

Vedligeholdelsen sigter mod, at trappen eller rampen har en passende fremtræden i forhold til anlægget og det aktuelle udtryk. Der lægges vægt på, at gående hhv. kørende færdsel kan foregå behageligt og sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Trapper finder anvendelse ved indgange til bygninger og på kirkegården, hvor der er terrænspring. Ramper findes ved indgange til bygninger og på færdselsarealer, hvor der ønskes adgang for kørestole, maskiner og andre køretøjer.

Tilstandskrav

Trappen eller rampen er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.

Trappen eller rampen er normalt uden affald eller løse materialer.

Fuger er tætte og fyldte.

Trappen eller rampen er sikret mod indtrængen af ødelæggende fugt.

Der er mindst 15 o/oo fald udad over trin og reposer, og dissere er vandrette på tværs af gangretningen.

Krav afhængig af udtryk	Haveudtryk	Parkudtryk
Jævnhed	1 cm gab på 1 meter	1 cm gab på 1 meter
Opspring af sten og fliser	Er ikke større end 5 mm	Er ikke større end 5 mm
Mængden af ukrudt overstiger ikke	1 %	1 %

Kravene til jævnhed, opspring og fald kan fraviges ved kulturhistoriske elementer.

Standard vedligeholdelse

Ukrudtsbekæmpelse V/ Gasbrænding

Supplering af fugemateriale.

Supplering af løst materiale.

Fjernelse af fremmede sten.

Vejledende gange pr. år

10-15 gange

Efter behov

Efter behov

Efter behov

Ekstra vedligeholdelse

Oprentning for at overholde krav om jævnhed mv.

Mindre reparationer.

Vedligeholdelsestips

Bemærkninger

Der er en glidende overgang mellem belægninger på skråninger og egentlige ramper.

Elementets tilstand skal så vidt muligt tilgodeses kirkeministeriets tilgængelighedskrav. Se nærmere på

<http://tilgaengelighed.km.dk/>

Terrænmure:

En terrænmur er et bygværk, som har form af en tørmur, en muret mur eller en anden væg, som optager et større eller mindre terrænspring. En terrænmur kan være en jordfyldt stensætning.

Vedligeholdelsen sigter mod, at terrænmuren har en passende fremtræden i forhold til anlægget og det aktuelle udtryk, samt at den fremtræder i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.

Terrænmure finder anvendelse, hvor terrænspring ønskes afviklet på begrænset plads, samt hvor der desuden ønskes en dekorativ eller afgrænsende effekt.

Tilstandskrav

Terrænmuren er sikret mod indtrængen af ødelæggende fugt.

Terrænmurens smig er 12 % - for kampesten dog 15 %.

Terrænmuren er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.

Krav afhængig af udtryk		Haveudtryk	Parkudtryk
Kanten fremstår			
Jævnhed af muroverflade og overkant	Kampesten	6 cm gab på 3 meter	12 cm gab på 3 meter
	Øvrige natursten	2 cm gab på 3 meter	4 cm gab på 3 meter
Ukrudt dækker af terrænmurens overflade højst		1 %	5 %

Standard vedligeholdelse

Ukrudtsbekæmpelse V/ Gasbrænding

Justering af øverste skifte.

Vejledende gange pr. år

Efter behov

Efter behov

Ekstra vedligeholdelse

Opretning for at overholde krav til jævnhed.

Mindre reparationer.

Vedligeholdelsestips

Bemærkninger

Terrænmure kan være bevokset med ønsket vegetation, som kan kræve lugning og anden pleje. Denne er særskilt beskrevet i plejeplanen under grønne elementer.

Opretning og reparationer udføres professionelt.

Mure, portaler og andre bygværker:

Bygværker er oftest murede konstruktioner, men visse bygværker kan være udført i træ. Vedligeholdelsen sigter mod, at bygværket har en passende fremtræden i forhold til anlægget, funktionen og det aktuelle udtryk. Bygværkerne skal være i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand og kunne anvendes i overensstemmelse med deres funktion. Desuden sigter vedligeholdelsen mod, at vigtige kulturhistoriske værdier bevares.

Mure indhegner kirkegården og affaldsplads. Portstolper markerer indgangspartier og fungerer som hæfte for porte og låger. Bygværker og mindre bygninger anvendes i overensstemmelse med deres formål.

Tilstandskrav

Mure og bygværker er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.

Bygværkets materialer patinerer i overensstemmelse med de valgte materialer og det ønskede udtryk.

Kulturhistoriske værdier er bevaret.

Standard vedligeholdelse	Vejledende gange pr. år
Almindelig overfladebehandling.	Efter behov
Kontrol af fuger.	Efter behov
Kontrol af inddækning.	Efter behov
Ekstra vedligeholdelse	
Mindre reparationer.	

Vedligeholdelsestips

Revner, der kan forårsage frostsprængning har 1. prioritet at få udbedret.

Bemærkninger

Reparationer udføres professionelt.

Monumenter:

Monumenter er skulpturer, som ikke er gravminder i traditionel forstand.

Vedligeholdelsen sigter mod, at monumentet har en passende fremtræden i forhold til anlægget og det aktuelle udtryk, og at det er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.

Monumenter finder anvendelse som fælles monumenter i anonyme og undertiden kollektive gravanlæg eller generelt på kirkegården.

Tilstandskrav

Monumentet patineres i overensstemmelse med de valgte materialer og det ønskede udtryk.

Monumentet fremtræder passende rengjort.

Monumentets er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.

Monumentets vandrette og lodrette linjer fastholdes.

Standard vedligeholdelse	Vejledende gange pr. år
Rengøring.	Efter behov
Fjernelse af visne blomster mm	Efter behov
Fjernelse af uønskede genstande	Efter behov
Ekstra vedligeholdelse	
Opretning og algebekæmpelse..	
Istandsættelse, restaurering.	

Vedligeholdelsestips

Bemærkninger
Opretning, restaurering og istandsættelse udføres professionelt.

Gravminder:

Gravminder er placeret på gravstedet for at mindes den eller de afdøde. Gravmindet er lavet af natursten, træ, beton, metal eller andre materialer. Gravmindet er påført en inskription. Vedligeholdelsen sigter mod, at gravmindet er smukt med en passende fremtræden i forhold til anlægget og det aktuelle udtryk, og at gravmindet er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand i forhold til omgivelserne.

Tilstandskrav

Gravmindet er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.

Gravmindet patineres i overensstemmelse med de valgte materialer og det ønskede udtryk.

Gravmindets vandrette og lodrette linjer fastholdes i overensstemmelse med det ønskede udtryk.

Standard vedligeholdelse	Vejledende gange pr. år
Rengøring.	Efter behov
Ekstra vedligeholdelse	
Opretning og algebekæmpelse.	
Istandsættelse og restaurering.	

Bemærkninger

Hvor gravstedets brugere har mulighed for at opstille et gravminde fastsættes begrænsninger i materialevalg, udformning, størrelse og placering i kirkegårdsvedtægten.

Det er gravstedets brugsberettigede, der har pligt til at vedligeholde gravmindet.

Bevaringsværdige gravminder:

Bevaringsværdige gravminder er gravminder, som er registrerede som bevaringsværdige i overensstemmelse med lovgivningen eller efter ønske fra kirkegårdsudvalg/menighedsråd. Registreringen kan også omfatte andre dele af gravstedet eller gravstedet som helhed. Vedligeholdelsen sigter mod, at bevare de værdier, som er baggrund for registreringen. Bevaringsværdige gravminder kan være placeret på det oprindelige gravsted eller kan være samlet i et lapidarium.

Tilstandskrav

Gravmindet er i forsvarlig stand og vedligeholdt i samråd med eksperter på området.

Gravmindet fremtræder passende rengjort.

Gravmindet patineres i overensstemmelse med de valgte materialer og det ønskede udtryk.

Gravmindets vandrette og lodrette linjer fastholdes i overensstemmelse med det ønskede udtryk.

Standard vedligeholdelse	Vejledende gange pr. år
Rengøring.	Efter behov
Ekstra vedligeholdelse	
Opretning og algebekæmpelse.	
Istandsættelse og restaurering.	

Vedligeholdelsestips

Bemærkninger
Der bør udarbejdes en vedligeholdelsesstrategi for de registrerede bevaringsværdige gravminder, med henblik på at bevare kulturarven.
Opretning, restaurering og istandsættelse udføres professionelt.

Inventar:

Inventar dækker over en lang række forskellige typer inventar som udfylder en funktion på kirkegården.

Vedligeholdelsen sigter mod, at inventaret har en passende fremtræden i forhold til anlægget og det aktuelle udtryk og at det er funktionsdygtigt.

Inventar findes spredt på kirkegården afhængig af funktion og behov.

Tilstandskrav

Krav afhængige af element	Papirkurve og affaldsbeholdere	Vandposte	Gelænder	Bænke	Skilte	Cykelstativer	Låger og porte	Lamper	Træhegn og låger	Afløb fra belægninger
Er funktionsdygtigt i perioden	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Fremtræder vedligeholdt *	x	x	x	x	x		x	x		
Fremtræder rengjort **	x	x	x	x	x		x	x		
I sikkerhedsmæssig forsvarlig stand	x	x	x	x		x	x	x	x	
Er læsbar					x					

* Fremtræder uden større mængder snavs og med velfungerende overfladebehandling.

** Fremtræder uden snavs, især på overflader, hvor publikum normalt har fysisk kontakt.

Standard vedligeholdelse	Vejledende gange pr. år
Åbning og lukning samt frostsikring af vandposte.	Forår og efterår
Rengøring af inventar.	Efter behov
Bænke og affaldsbeholdere af hårdtræ afvaskes med brun sæbe og en stiv kost. Træet slibes og skylles med rent vand. Olie påføres med klud.	Vinter
Affaldsbeholdere afvaskes med algerens.	1 gang
Låger og porte vaskes.	Forår
Smøring af bevægelige dele.	Forår
Udskiftning af defekte, udskiftelige dele, fx pærer	Efter behov
Overfladebehandling af inventar.	Efter behov
Rensning og oprensning af riste, afløb og sandfang mv.	Efter behov
Ekstra vedligeholdelse	
Opretning, vedligeholdelse, mindre reparationer eller udskiftninger.	
Bemærkninger	
Opretning, reparationer og udskiftning udføres professionelt.	

Sammensatte elementer

Individuelle gravsteder i brug:

Det individuelle gravsted indrettes, plejes og vedligeholdes i udgangspunktet af brugsberettigede. Gravstederne udformes individuelt i overensstemmelse med de brugsberettigedes ønske og indenfor vedtægternes rammer. De individuelle gravsteder kan have meget forskellige størrelser, fra de mindste urnegravsteder til store familie gravsteder med flere kistepladser. Plejen sigter mod, at opretholde en værdig ramme om den afdødes minde. Individuelle gravsteder findes i kirkegårdens gravanlæg.

Tilstandskrav

Gravstedet opfylder kravene i kirkegårdsvedtægten.

Gravstedet er værdigt og vel vedligeholdt jævnfør vedtægten..

Beplantningen generer ikke hække, nabogravsteder eller færdselsarealers fritrumsprofiler.

Gravstedet er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.

Standard vedligeholdelse

Opsyn med gravstedets vedligeholdelsesstandard, beplantningens størrelse og gravstedets indretning er i overensstemmelse med vedtægterne.

Vejledende gange pr. år

Løbende

Ekstra vedligeholdelse

Bemærkninger

Opgaver i forbindelse med individuelle gravsteder i brug er de brugsberettigedes ansvar, og beskrives derfor kun i det omfang kirkegården overtager disse opgaver som ydelser efter aftale og mod betaling. Denne beskrivelse findes under gravstedsydelser.

Gravsteds-elementer

Sammensatte elementer

Ledige individuelle gravsteder:

Ledige individuelle gravsteder, er gravsteder som ikke er i brug.

Det individuelle gravanlægs fælleselementer er ofte opretholdt, fx gravstedshækken. Ledige gravsteder er ofte udlagt med fladedække eller som bed med fx buske, stauder eller græs.

Plejen sigter mod, at de ledige gravsteder indgår som en harmonisk del af gravanlægget og fremhæver de gravsteder der er i brug.

Tilstandskrav

Beplantningen generer ikke hække, nabogravsteder mv.

Derudover henvises til tilstandskravene, der er beskrevet under de enkelte elementer fx stauder.

Standard vedligeholdelse/pleje	Vejledende gange pr. år
Afhænger af hvilke elementer, der er på gravstedet. Se under de tilhørende elementbeskrivelser.	-
Ekstra vedligeholdelse/pleje	

Bemærkninger

Gravstedselementer

Sammensatte elementer

Gravsteder med bevaringsværdige gravminder:

Gravsteder med bevaringsværdige gravminder er gravsteder, hvor helheden omkring gravmindet i større eller mindre grad er bevaringsværdigt i overensstemmelse med lovgivningen. Plejen sigter mod, at bevare de værdier, som er baggrund for registreringer. Gravsteder med bevaringsværdige gravminder findes fortrinsvis på de ældre afdelinger på kirkegården.

Tilstandskrav

- Monumenter, hegn mv. er i forsvarlig stand og vedligeholdt i samråd med eksperter på området.
- Monumenter patinerer afhængig af materiale, udtryk og beskrivelse.
- Beplantningen er veludviklet og i vækst, hvis ikke bevaringsmæssige forhold taler imod.
- Beplantningen generer ikke hække, nabogravsteder eller færdselsarealers fritrumsprofiler.
- Rodukrudt forekommer ikke.
- Ukrudt dækker under 5 % af fladen og er under 5 cm højt.
- Fladedække indeholder tilstrækkeligt materiale.

Standard vedligeholdelse/pleje	Vejledende gange pr. år
Se elementbeskrivelser til de enkelte elementer, fx bunddækkende buske.	-
Ekstra vedligeholdelse/pleje	

Bemærkninger

- Registrerede bevaringsværdige gravminder er beskrevet som selvstændigt element.
- Registreringen foretages sjældent på grundlag af beplantningen, men ud fra samspillet mellem en større eller mindre del af gravstedets elementer.
- Der bør udarbejdes en vedligeholdelsesstrategi for de registrerede bevaringsværdige elementer, med henblik på at bevare kulturarven. Der bør tages stilling til udformning og udvikling af de dele, som ikke hører med til registreringen i relation til gravstedets og gravanlæggets udtryk og karakter.

Glumsø-Bavelse-Næsby kirkegårde

Særlige anlæg

Gravanlæg med individuelle gravsteder:

Individuelle gravanlæg er anlæg med mulighed for individuel indretning af det enkelte gravsted. Gravanlægget består af individuelle gravsteder, som ofte sammenbindes af fælles elementer.

Fælles elementer er typisk de elementer, som omgiver de individuelle gravsteder og giver disse en vis fælles ramme. Fælles elementer er oftest gravstedshække, men kan også være stenkanter, græsplæner eller lign.

Tilstandskrav

Anlæggets fælles elementer opfylder tilstandskravene for disse.

Buketter, kranse, og anden pynt er placeret i overensstemmelse med vedtægterne.

Gravminder er placeret i overensstemmelse med vedtægterne.

Gravstedets vedligeholdelse er i overensstemmelse med vedtægterne. For gravsteder, hvor pasningen er overdraget til kirkegården: Se pleje og vedligeholdelse under gravstedsydelser.

Opgaver udført på anlægget opfylder tilstandskravene for disse.

Ydelse på anlægget opfylder tilstandskravene for disse.

Standard vedligeholdelse/pleje	Vejledende gange pr. år
Tilsyn med gravstedets tilstand.	4-6 gange
Ekstra vedligeholdelse/pleje	

Bemærkninger

I kirkegårdsvedtægten beskrives begrænsninger for indretning af gravstedet. Ligeledes beskrives karakteren af de fælles elementer.

Væsentlige omlægninger aftales med gravstedsejeren.

Urnegravsteder i græs med stående sten:

Det enkelte gravsted ligger i et fælles anlæg, og er ikke adskilt fra de øvrige gravsteder. Målet med gravanlægget er, at give mulighed for en urnebegravelse, hvor de pårørende ikke har ansvar for pasning og vedligeholdelse af gravstedet.

På afdelingen er der en baghæk af Takshæk, der tilhører kirkegården og vedligeholdes af denne. Bøgehækken og græsset binder afdelingen sammen til en helhed.

Gravminderne skal udformes i overensstemmelse med vedtægterne. Gravstederne plejes og vedligeholdes af kirkegården.

Tilstandskrav

Hækkene lever op til tilstandskravene for elementet: klippede hække.

Græsset omkring stenen buskryddes

Standard vedligeholdelse/pleje	Vejledende gange pr. år
Hækkeklipning	1 gang pr. år
Buskrydning af græs omkring gravsten	Efter behov
Tilsyn for at fjerne pynt, der ikke er i overensstemmelse med vedtægten.	Løbende (samtidig med buketrunde)
Fjerne visne buketter.	1 gang om ugen
Ekstra vedligeholdelse/pleje	

Bemærkninger

Urnegravsteder i plæne med plænesten:

Det enkelte gravsted ligger i et fælles anlæg, og er ikke adskilt fra de øvrige gravsteder. Målet med gravanlægget er, at give mulighed for en urnebegravelse, hvor de pårørende ikke har ansvar for pasning og vedligeholdelse af gravstedet.

Gravstederne er udlagt i en plæne af græs.

Tilstandskrav

Græsset plejes som prydblæne og opfylder tilstandskravene for denne.

Buketter, kranse og anden pynt er placeret i overensstemmelse med vedtægterne.

Opgaver udført på anlægget opfylder tilstandskravene for disse.

Ydelser udført på anlægget opfylder tilstandskravene for disse.

Standard vedligeholdelse/pleje	Vejledende gange pr. år
Græsset vedligeholdes i overensstemmelse med plejeplanen for prydblæner.	
Fjerne visne blomster.	1 gang om ugen.
Ekstra vedligeholdelse/pleje	

Bemærkninger

Urnegravsteder i anonym fællesgrav:

Det anonyme gravanlæg er anlæg, hvor den enkelte gravplads ikke er markeret. Den enkelte gravplads ligger i en fælles græsplæne. Gravanlægget består af græsplæne, en fælles blomsterplads, et monument. Målet med det anonyme gravanlæg er at give mulighed for en anonym urnebegravelse, hvor de pårørende ikke har ansvar for pasning og vedligeholdelse af gravstedet. Plejen sigter mod at opfylde tilstandskravene for de elementer gravanlægget består af.

Tilstandskrav

Græsset plejes som prydblæne og opfylder tilstandskravene for denne.

Anlæggets elementer opfylder tilstandskravene for disse.

Buketter, kranse og anden pynt er placeret i overensstemmelse med vedtægterne.

Opgaver udført på anlægget opfylder tilstandskravene for disse.

Ydelser udført på anlægget opfylder tilstandskravene for disse.

Standard vedligeholdelse/pleje	Vejledende gange pr. år
Græsset vedligeholdes i overensstemmelse med plejeplanen for prydblæner.	
Anlæggets enkelte elementer vedligeholdes i overensstemmelse med plejeplanen for disse.	
Fjerne visne blomster fra blomsterpladsen.	1 gang om ugen.
Flytte blomster fra græsplænen til blomsterpladsen.	1 gang om ugen.
Ekstra vedligeholdelse/pleje	

Bemærkninger

Generelle opgaver

Tømning af affaldskurve, indsamling af visne buketter mv.:

Opgaven indeholder tømningen af papirkurve og affaldsbeholdere samt indsamling af visne buketter på gravanlæg, hvor dette hører under begravelsesydelsen, og på gravsteder hvor dette hører under ydelsen pleje og vedligeholdelse.

Tilstandskrav
Visne, løse buketter og andre skæmmende effekter forefindes ikke efter buketindsamling.
Affaldsbeholdere mv. er ikke overfyldte eller forårsager lugtgener.

Standard opgaver	Vejledende gange pr. år
Tømning af papirkurve og affaldsbeholdere.	Fredag og Mandag.
Fjernelse af visne buketter.	Fredag.
Ekstra opgaver	

Udførelsesvejledning
Bårebuketter mv. henlagt på grav eller blomsterplads henligger til helhedsindtrykket er skæmmende.
Indsamling af bårebuketter, pynt og personlige effekter fra nyligt anlagte grave er følsomt, og beror på indlevelse i hvert enkelt tilfælde.

Bemærkninger
Bånd fra krans mv. gemmes kun, hvis de pårørende udtrykker ønske herom.

Fjernelse af affald:

Opgaven omfatter fjernelse af affald og generende løse materialer fra kirkegårdens parkarealer og de dele af gravanlæggene, som er kirkegårdens ansvar. Omfanget af fjernelse af affald og løse materialer afhænger af brugen af arealerne og det valgte udtryk.

Tilstandskrav

Krav afhængig af udtryk	Haveudtryk	Parkudtryk
Mindre affald	Forekommer normalt ikke	Kan forekomme få steder
Let affald	Forekommer normalt ikke	Forekommer normalt ikke
Større affald	Forekommer normalt ikke	Forekommer normalt ikke
<u>Mindre affald:</u> Synlige papirstumper, cigaretskod, flaskekapsler, pløre, grus, jord og lign.		
<u>Let affald:</u> aviser, pap- og plastikemballage, plastposer, papkasser, flasker, dåser og lign.		
<u>Større affald:</u> Byggeaffald, haveaffald, vrag af cykler og lign.		

Standard opgaver	Vejledende gange pr. år
Fejning af faste overflader.	Efter behov
Rivning af løse overflader.	Efter behov
Opsamling i beplantninger.	Efter behov
Opsamling på faste og løse overflader.	Efter behov
Ekstra opgaver	

Udførelsesvejledning

Fejning, rivning og opsamling foregår manuelt eller med relevante maskiner efter opgavens karakter. Ved opsamling manuelt bruges handsker/snaptang.

Bemærkninger

Omfanget af arbejdet afhænger af det valgte udtryk for området.

Fjernelse af nedfaldent løv:

Fjernelse af løv omfatter blade som tabes fra træer og buske på kirkegårdens parkarealer og gravarealernes fælles elementer.

Omfanget af opgaven afhænger af størrelse og art af træer og buske, men også vejrliget og det valgte udtryk spiller en rolle.

Tilstandskrav		
Krav afhængig af udtryk	Haveudtryk	Parkudtryk
Mængde af løv	Nedfaldent løv accepteres kun i begrænset omfang	Nedfaldent løv accepteres, så længe det ikke er til stor gene.
Omfang af opsamling af løv	Løbende	1-2 gange i sæsonen.

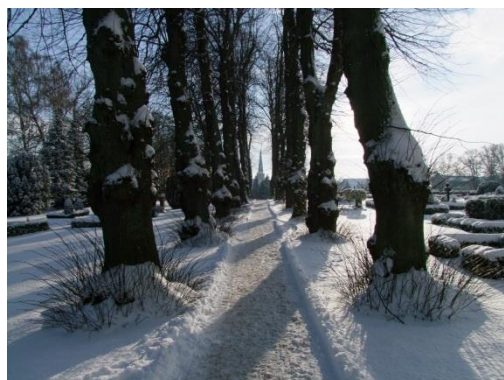
Standard opgaver	Vejledende gange pr. år
Løvsugning.	Efter behov
Rivning og opsamling.	Efter behov
Ekstra opgaver	

Udførelsesvejledning
På græs kan bruges græsslåmaskine med opsamler.
Inden jul forsøges samtlige arealer gennemgået for nedfaldent løv, hvis vejrliget tillader det.

Bemærkninger
Omfanget af arbejdet afhænger af det valgte udtryk for området.

Vintertjeneste:

Vintertjeneste omfatter snerydning og glatførebekæmpelse. Formålet er at sikre fremkommelighed og en sikker og behagelig færdsel på kirkegården. Omfanget af vintertjeneste afhænger af vejrliget, men også af i hvilket omfang færdselsarealerne skal være farbare.

Tilstandskrav

Vintertjenesten udføres afhængigt af om det er inden for normal arbejdstid eller i tidsrummet 07.00 – 15.00 og uden for normal arbejdstid (snevagt).

Rydning, grusning og saltning er udført, så færdsel på trapper og hovedstier kan udføres risikofrit.

Faste belægninger er ryddet, så overfladen er synlig.

Rydningen er udført i en bredde tilpasset færdselens art.

Beplantning, belægning og græs er ikke skadet efter rydning.

Sneen er ryddet til den side, hvor snevolde vil genere mindst muligt og altid væk fra bygninger.

Standard opgaver	Vejledende gange pr. år
Snerydning.	Efter behov
Grusning og saltning.	Efter behov
Ekstra opgaver	
Aflastning af hække, buske og træer.	

Udførelsesvejledning

Sneen ryddes, når der er et snedække – dvs. 1 cm sne eller mere.

Glatførebekæmpelse udføres ved risiko for glatføre i forbindelse med isslag, frysning af smeltevand eller sammenkørsel af sne.

Af hensyn til beplantningen begrænses brugen af Urea mest muligt. Anvendes foran indgange og på faste belægninger adskilt fra plantebede.

Bemærkninger